

NT2taalmenu.nl

Leesteksten

Niveau A1

Inhoud:

Tekst 1 - Meer Nederlanders ouder dan honderd jaar	Pag. 3
Tekst 2 - Meer thuis werken	Pag. 8
Tekst 3 - Hoeveel water gebruiken we?	Pag. 13
Tekst 4 - Te weinig slaap	Pag. 20
Tekst 5 - Minder vrije tijd	Pag. 25
Tekst 6 - Meer Nederlanders zonder relatie	Pag. 31
Tekst 7 - Hoogste berg opgeruimd	Pag. 37
Tekst 8 - Het klimaat in Nederland	Pag. 43
Tekst 9 - Pesten op het werk	Pag. 50
Tekst 10 - Een slang in de wc	Pag. 57
Tekst 11 - Ogen van Nederlanders worden slechter	Pag. 61
Tekst 12 - Liefdesbrief voor alle Sabines	Pag. 68
Tekst 13 - De voedselbank	Pag. 73
Antwoorden	Pag. 79
Woordenlijst	Pag. 92

Tekst 1 - Meer Nederlanders ouder dan honderd jaar

Steeds meer Nederlanders worden ouder dan 100 jaar.

Op 1 januari 2017 waren 2.225 Nederlanders 100 jaar of ouder. Dat is 124 mensen meer dan in 2016.

Twintig jaar geleden waren er 1006 mensen ouder dan 100 jaar. Dat is dus veel minder.

En in 1950 waren er maar 40 mensen ouder dan 100 jaar!

Vrouwen worden ouder

Er zijn veel meer vrouwen dan mannen ouder dan 100 jaar. Dat komt omdat vrouwen gezonder leven. Mannen roken en drinken meer, en ze hebben meer stress.

Mannen roken en drinken meer

Hoe is het in andere landen?

Ook in andere Europese landen worden de mensen steeds ouder.

Nederlanders werden vroeger het oudst van de wereld. Maar dat is nu niet meer zo. In andere Europese landen zijn veel meer oude mensen. Bijvoorbeeld in Griekenland, Portugal en Frankrijk.

Maar de meeste oude mensen wonen in de landen Japan en Cuba.

woordenlijst:

ouder dan 100 jaar	: meer dan 100 jaar (bijvoorbeeld 101, 102 of 103)
20 jaar geleden	: 20 jaar terug
gezond leven	: goed leven en goed eten
vroeger	: niet nu, maar lang geleden (lange tijd terug)
het oudst	: het meest oud
de wereld	: alle landen

De wereld

Oefening 1

1. Wat is waar?

- A Nederlanders worden ouder dan vroeger.
- B Minder Nederlanders worden ouder.
- C Nederlanders leven niet lang.

2. Hoeveel mensen waren in 2016 honderd jaar of ouder?

- A 2.225
- B 2.101
- C 124

3. Hoeveel mensen waren twintig jaar geleden 100 jaar of ouder?

- A 124
- B 40
- C Veel minder dan nu.

4. Wie worden ouder, vrouwen of mannen?

- A Vrouwen.
- B Mannen.
- C Ze worden even oud.

5. Hoe komt dat?

- A. Vrouwen hebben meer stress.
- B. Vrouwen roken en drinken meer, en ze hebben meer stress.
- C. Vrouwen leven gezonder.

6. In welke landen wonen nu de meeste oude mensen?

- A In Nederland.
- B In Japan en Cuba.
- C In Griekenland, Portugal en Frankrijk.

Oefening 2

Vul de goede woorden in:

*vrouwen gezonder leven – ouder dan 100 jaar - hebben meer stress – dan mannen –
waren 2.225 Nederlanders*

1. Steeds meer mensen worden _____.
2. Op 1 januari 2017 _____ 100 jaar of ouder.
3. Er zijn veel meer vrouwen _____ ouder dan 100 jaar.
4. Dat komt omdat _____.
5. Mannen roken en drinken meer, en ze _____.

veel meer oude mensen - andere Europese landen - niet meer zo - werden vroeger – wonen

6. Ook in _____ worden de mensen steeds ouder.
7. Nederlanders _____ het oudst van de wereld.
8. Maar dat is nu _____.
9. In andere Europese landen zijn _____.
10. Maar de meeste oude mensen _____ in de landen
Japan en Cuba.

Oefening 3

Op welke plaats komen de zinnen in de tekst? Schrijf het goede nummer tussen de [ ]

[ ] *Dat komt omdat vrouwen gezonder leven.*

[ ] *Dat is 124 mensen meer dan in 2016.*

[ ] *Bijvoorbeeld in Griekenland, Portugal en Frankrijk.*

[ ] *Maar dat is nu niet meer zo.*

[ ] *Dat is dus veel minder.*

Meer Nederlanders ouder dan honderd jaar

Steeds meer Nederlanders worden ouder dan 100 jaar.

Op 1 januari 2017 waren 2.225 Nederlanders 100 jaar of ouder.

_____ 1 _____

Twintig jaar geleden waren er 1006 mensen ouder dan 100 jaar.

_____ 2 _____

En in 1950 waren er maar 40 mensen ouder dan 100 jaar!

Vrouwen worden ouder

Er zijn veel meer vrouwen dan mannen ouder dan 100 jaar.

_____ 3 _____

Mannen roken en drinken meer, en ze hebben meer stress.

Hoe is het in andere landen?

Ook in andere Europese landen worden de mensen steeds ouder.

Nederlanders werden vroeger het oudst van de wereld.

_____ 4 _____

In andere Europese landen zijn veel meer oude mensen.

_____ 5 _____

Maar de meeste oude mensen wonen in de landen Japan en Cuba.

Oefening 4

Vul de goede woorden in:

S_____ meer Nederlanders worden ouder dan 100 jaar.

Op 1 januari 2017 w_____ 2.225 Nederlanders 100 jaar of ouder.

Dat is 124 mensen meer d_____ in 2016.

Twintig jaar g_____ waren er 1006 mensen ouder dan 100 jaar. Dat is dus veel minder.

En in 1950 waren er maar 40 mensen o_____ dan 100 jaar!

Er zijn v_____ meer vrouwen dan mannen ouder dan 100 jaar.

Dat komt omdat vrouwen gezonder l_____. Mannen roken en drinken meer, en ze hebben meer stress.

Tekst 2 - Minder werken van 9 uur tot 5 uur

Minder Nederlanders werken van 9 uur 's ochtends tot 5 uur 's middags.

Nu werken meer mensen 's avonds.

Of mensen beginnen pas om 11 uur 's ochtends.

Steeds meer mensen werken thuis.

In 2017 werkten meer dan 3 miljoen mensen thuis.

Thuis werken is makkelijk.

Je hoeft niet in de auto naar je werk te rijden.

Veel mensen hebben een computer.

Met een computer kan je thuis werken.

Mensen die thuis werken zijn ook minder vaak ziek dan mensen die naar hun werk reizen.

Met een computer kan je thuis werken

woordenlijst:

minder	: niet zo veel als eerst
's ochtends	: in de ochtend
's middags	: in de middag
's avonds	: in de avond
beginnen	: starten
pas om 11 uur	: 11 uur is laat
makkelijk	: niet moeilijk
je hoeft niet	: je moet niet
minder vaak	: niet zo vaak (niet zo veel keer)

Oefening 1

1. Wat is waar?

- A Meer Nederlanders beginnen om 9 uur met werken.
- B Minder Nederlanders beginnen om 9 uur met werken.
- C Nederlanders werken minder.

2. Wat zegt de tekst over thuis werken?

- A Thuis werken is makkelijk.
- B Mensen die thuis werken beginnen om 11 uur.
- C Mensen die thuis werken hebben geen auto.

3. Wat is niet waar?

- A Meer mensen werken nu 's avonds.
- B Meer mensen werken nu thuis.
- C Bijna alle mensen beginnen om 11 uur met werken.

4. Waarom is thuis werken makkelijk ?

- A Je hebt geen computer nodig.
- B Thuis werk je meer.
- C Je rijdt niet in een auto naar je werk.

5. Met _____ kan je thuis werken.

- A. een computer
- B. een auto
- C. veel geld

6. Welke mensen zijn meer ziek?

- A Mensen die thuis werken.
- B Mensen die naar hun werk reizen.
- C Mensen die om 11 uur beginnen met werken.

Oefening 2

Vul de goede woorden in:

Steeds meer mensen – 's avonds - Minder Nederlanders – In 2017 – beginnen

1. _____ werken van 9 uur 's ochtends tot 5 uur 's middags.
2. Nu werken meer mensen _____.
3. Of mensen _____ pas om 11 uur 's ochtends.
4. _____ werken thuis.
5. _____ werkten meer dan 3 miljoen mensen thuis.

thuis werken - is makkelijk - minder vaak ziek - naar je werk – hebben een computer

6. Thuis werken _____.
7. Je hoeft niet in de auto _____ te rijden.
8. Veel mensen _____.
9. Met een computer kan je _____.
10. Mensen die thuis werken zijn ook _____ dan mensen die naar hun werk reizen.

Oefening 3

Op welke plaats komen de zinnen in de tekst? Schrijf het goede nummer tussen de [ ]

- [ ] *Je hoeft niet in de auto naar je werk te rijden..*
- [ ] *Met een computer kan je thuis werken.*
- [ ] *Of mensen beginnen pas om 11 uur 's ochtends.*
- [ ] *In 2017 werkten meer dan 3 miljoen mensen thuis.*

Minder werken van 9 uur tot 5 uur

Minder Nederlanders werken van 9 uur 's ochtends tot 5 uur 's middags.

Nu werken meer mensen 's avonds.

_____ 1 _____

Steeds meer mensen werken thuis.

_____ 2 _____

Thuis werken is makkelijk.

_____ 3 _____

Veel mensen hebben een computer.

_____ 4 _____

Mensen die thuis werken zijn ook minder vaak ziek dan mensen die naar hun werk reizen

Oefening 4

Vul de goede woorden in:

Minder Nederlanders werken van 9 uur 's o_____ tot 5 uur 's middags.

Nu werken meer mensen 's a_____.

Of mensen b_____ pas om 11 uur 's ochtends.

Steeds meer mensen werken t_____.

In 2017 werkten meer dan 3 miljoen mensen thuis.

Thuis werken is m_____.

Je h_____ niet in de auto naar je werk te rijden.

V_____ mensen hebben een computer.

Met een computer kan je thuis werken.

Mensen die thuis werken zijn ook minder v_____ ziek dan mensen die naar hun werk reizen.

Tekst 3 - We gebruiken veel water

In Nederland gebruiken we veel water.

We gebruiken 125 liter water per dag.

Met 125 liter water kan je 13 emmers vullen.

We gebruiken vooral veel water voor de wc, de wasmachine en de douche.

Ook gebruiken we water om te koken, om tanden te poetsen en om schoon te maken.

Water is in Nederland niet erg duur.

125 liter water kost 17 cent.

Maar een gezin met 2 kinderen gebruikt veel water, en betaalt al 255 euro per jaar.

Hoeveel water gebruiken we voor wat we doen?

– in bad (per persoon):	107 liter
– onder de douche:	60 liter
– tanden poetsen:	2 liter
– gezicht wassen:	2½ liter
– wc:	6 liter
– handen wassen op 1 dag:	2½ liter
– wassen met de wasmachine:	86 liter
– koken:	1½ liter
– drinken:	2 liter
– afwassen met de afwasmachine:	23 liter
– afwassen met de hand:	8 liter.

het bad

de douche

gezicht wassen

de wasmachine

de afwasmachine

woordenlijst:

water gebruiken
vullen

: iets doen met water
: vol maken

de emmer

:

(deze emmer is vol met water)

koken

:

eten maken

tanden poetsen
niet erg duur
het gezin

: je tanden schoonmaken
: het kost niet veel geld
: vader, moeder en kinderen

Oefening 1

1. Wat is waar?

- A We gebruiken weinig water.
- B We gebruiken veel water.
- C We wassen onze kleren in emmers.

2. Hoeveel water gebruiken we per dag ?

- A 100 liter.
- B 125 liter.
- C 13 liter.

3. Hoeveel emmers water gebruiken we per dag?

- A 100.
- B 125.
- C 13.

4. Wat is de prijs van 125 liter water?

- A 75 euro.
- B 1 euro 75
- C 17 cent

5. Wanneer gebruiken we het meeste water?

- A Als we in bad gaan.
- B Als we wassen met een wasmachine.
- C Als we naar de wc gaan.

6. Hoeveel water gebruiken we om tanden te poetsen?

_____ liter.

7. Hoeveel water gebruiken we om te koken?

_____ liter.

8. Hoeveel water gebruiken we voor de wc?

_____ liter.

9. Wanneer gebruiken we minder water?

A Als we afwassen met de hand.

B Als we afwassen met de machine.

10. Wanneer gebruiken we minder water?

A Als we in bad gaan.

B Als we douchen.

11. Wat denk je, gebruik jij meer of minder dan 125 liter per dag?

A Meer.

B Minder.

Oefening 2

Vul de goede woorden in:

emmers vullen – duur - de wasmachine – gebruiken – poetsen - betaalt

1. In Nederland _____ we veel water.
2. We gebruiken 125 liter water per dag. Met 125 liter water kan je 13 _____.
3. We gebruiken vooral veel water voor de wc, _____ en de douche.
4. Ook gebruiken we water om te koken, om tanden te _____ en om schoon te maken.
5. Water is in Nederland niet erg _____. 125 liter water kost 17 cent.
6. Maar een gezin met 2 kinderen gebruikt veel water, en _____ al 255 euro per jaar.

Oefening 3

Zoek bij elkaar:

1. emmers	[ ] poetsen
2. tanden	[ ] hand
3. gezicht	[ ] vullen
4. onder de	[ ] wassen
5. afwassen met de	[ ] douche

Oefening 4

Op welke plaats komen de zinnen in de tekst? Schrijf het goede nummer tussen de [ ]

[ ] *Maar een gezin met 2 kinderen gebruikt veel water, en betaalt al 255 euro per jaar.*

[ ] *Ook gebruiken we water om te koken, om tanden te poetsen en om schoon te maken.*

[ ] *We gebruiken 125 liter water per dag.*

[ ] *Hoeveel water gebruiken we voor wat we doen?*

We gebruiken veel water

In Nederland gebruiken we veel water.

_____ 1 _____

Met 125 liter water kan je 13 emmers vullen.

We gebruiken vooral veel water voor de wc, de wasmachine en de douche.

_____ 2 _____

Water is in Nederland niet erg duur.

125 liter water kost 17 cent.

_____ 3 _____

_____ 4 _____

– in bad (per persoon):	107 liter
– onder de douche:	60 liter
– tanden poetsen:	2 liter
– gezicht wassen:	2½ liter
– wc:	6 liter
– handen wassen op 1 dag:	2½ liter
– wassen met de wasmachine:	86 liter
– koken:	1½ liter
– drinken:	2 liter
– afwassen met de afwasmachine:	23 liter
– afwassen met de hand:	8 liter.

Oefening 5

Vul de goede woorden in:

In Nederland g_____ we veel water.

We gebruiken 125 liter water per dag.

Met 125 liter water kan je 13 emmers v_____.

We gebruiken vooral veel water voor de wc, de wasmachine en de douche.

Ook gebruiken we water om te k_____, om tanden te p_____ en om schoon te maken.

Water is in Nederland niet erg d_____.

125 liter water k_____ 17 cent.

Maar een g_____ met 2 kinderen gebruikt veel water, en betaalt al 255 euro per jaar.

Tekst 4 - Te weinig slaap

Hoeveel uur slaap jij 's nachts ?

Volgens onderzoekers slapen Nederlanders te weinig.

We slapen ongeveer 7 uur en 20 minuten per nacht.

Maar mensen hebben ongeveer 8 uur slaap nodig.

Daarom zijn Nederlanders soms al moe als ze opstaan.

En ook de rest van de dag zijn ze moe.

Daardoor gaat het soms niet goed op hun werk.

Of het gaat niet goed op school.

Tekort aan slaap kan ook gevaarlijk zijn.

Als mensen moe zijn, kunnen ze eerder een ongeluk krijgen:

een ongeluk in het verkeer of een ongeluk op het werk.

In het weekend en in de vakantie slapen Nederlanders extra lang.

Dan halen ze het tekort aan slaap een beetje in.

woordenlijst:

volgens onderzoekers
ongeveer

: dat zeggen onderzoekers (mensen van de universiteit)
: niet precies

moe

:

opstaan
de rest van de dag
tekort
gevaarlijk
daardoor
het ongeluk

: uit bed komen
: het andere deel, de andere uren
: te weinig, niet genoeg
: niet veilig (het kan makkelijk fout gaan)
: daarom
: als iets fout gaat, bijvoorbeeld als 2 auto's botsen

(botsen= tegen elkaar aan rijden).

het tekort inhalen

: het tekort kleiner maken

Oefening 1

1. Wat is waar ?

- A We slapen niet genoeg.
- B We slapen meer dan 8 uur per nacht.
- C Veel slapen is gevaarlijk.

2. Hoeveel slaap hebben mensen nodig?

- A Zeven uur en twintig minuten.
- B Acht uur.
- C Dat staat niet in de tekst.

3. Hoeveel slapen we per nacht?

- A Zeven uur en twintig minuten.
- B Acht uur.

4. Waarom zijn Nederlanders vaak moe?

- A Omdat ze te laat opstaan.
- B Omdat ze te weinig slapen.
- C Omdat het niet goed gaat op hun werk.

5. Kan het gevaarlijk zijn als je te weinig slaapt?

- A Ja.
- B Nee.

6. Wanneer slapen we extra ?

- A Als het niet goed gaat op school of op het werk.
- B 's Middags na het werk.
- C In het weekend en in de vakantie.

Oefening 2

Vul de goede woorden in:

nodig – ongeveer - de rest – Daardoor - als zij opstaan – slapen Nederlanders te weinig

1. Volgens onderzoekers _____.
2. Wij slapen _____ 7 uur en 20 minuten per nacht.
3. Maar mensen hebben ongeveer 8 uur slaap _____.
4. Daarom zijn Nederlanders vaak erg moe _____.
5. En ook _____ van de dag zijn ze moe.
6. _____ gaat het soms niet goed op hun werk. Of het gaat niet goed op school.

moe zijn - het tekort - gevaarlijk - in het verkeer – slapen Nederlanders extra lang

7. Tekort aan slaap kan ook _____ zijn.
8. Als mensen _____, kunnen ze eerder een ongeluk krijgen.
9. Een ongeluk _____ of een ongeluk op het werk.
10. In het weekend en in de vakantie _____.
11. Dan halen ze _____ aan slaap een beetje in.

Oefening 3

Op welke plaats komen de zinnen in de tekst? Schrijf het goede nummer tussen de [ ]

- [ ] *Daardoor gaat het soms niet goed op hun werk.*
- [ ] *Volgens onderzoekers slapen Nederlanders te weinig.*
- [ ] *Daarom zijn Nederlanders soms al moe als ze opstaan.*
- [ ] *Dan halen ze het tekort aan slaap een beetje in.*

Te weinig slaap

Hoeveel uur slaap jij 's nachts ?

_____ 1 _____

We slapen ongeveer 7 uur en 20 minuten per nacht.

Maar mensen hebben ongeveer 8 uur slaap nodig.

_____ 2 _____

En ook de rest van de dag zijn ze moe.

_____ 3 _____

Of het gaat niet goed op school.

Tekort aan slaap kan ook gevaarlijk zijn.

Als mensen moe zijn, kunnen ze eerder een ongeluk krijgen:

een ongeluk in het verkeer of een ongeluk op het werk.

In het weekend en in de vakantie slapen Nederlanders extra lang.

_____ 4 _____

Oefening 4

Vul de goede woorden in:

Hoeveel uur s_____ jij 's nachts ?

Volgens onderzoekers slapen Nederlanders te w_____ .

Wij slapen ongeveer 7 u_____ en 20 minuten per nacht.

Maar mensen hebben ongeveer 8 uur slaap nodig.

Daarom zijn Nederlanders vaak erg moe als zij o_____ .

En ook de rest van de dag zijn ze moe.

Daardoor gaat het soms niet goed op hun werk.

Of het gaat n_____ goed op school.

Tekort aan slaap kan ook g_____ zijn.

Als mensen moe zijn, kunnen ze eerder een ongeluk krijgen.

Een ongeluk in het v_____ of een ongeluk op het werk.

In het weekend en in de vakantie slapen Nederlanders extra lang.

Dan halen ze het tekort aan s_____ een beetje in.

Tekst 5 - Minder vrije tijd

Werken

We hebben minder vrije tijd en we werken meer.
Ook vrouwen zijn meer gaan werken.
We hebben het nu drukker.
En we hebben minder tijd voor het gezin.
Soms is dat lastig, want het werk thuis moet wel gedaan worden:
schoonmaken, boodschappen doen, eten koken.
En we moeten spelen met de kinderen.

Onderweg

Ook zijn we lang onderweg naar ons werk.
Veel mensen reizen met de auto.
En het is altijd druk op de weg, dus we staan soms lang in de file.

Vrienden en familie

Omdat we minder vrije tijd hebben, zien we onze familie en vrienden ook minder.
Nu zien we onze vrienden nog maar 9 uur per week.
Vroeger was dat 13 uur per week.

De computer, de tv en de telefoon

Voor sommige dingen hebben Nederlanders nog wel tijd.
Zoals voor het avondeten om 6 uur 's avonds.
En voor de televisie, de computer en de telefoon.
We zitten nu 19 uur per week naar deze apparaten te kijken.
Dat komt vooral door internet en door de sociale media, zoals Facebook.

vrije tijd

woordenlijst:

de vrije tijd : tijd voor jezelf
het druk hebben : veel dingen moeten doen
het gezin : vader, moeder en de kinderen
lastig : moeilijk, vervelend, een probleem
onderweg zijn : reizen (met de auto, trein of bus)
reizen : naar iets toe gaan of rijden
de weg : de straat
de file : een lange rij auto's die stilstaat of heel langzaam rijdt

Oefening 1

1. Wat is waar?

- A Nederlanders hebben nu meer vrije tijd en meer tijd voor het gezin.
- B Nederlanders hebben nu minder vrienden en familie.
- C Nederlanders hebben nu minder vrije tijd.

2. Wat staat er in de tekst over vrouwen?

- A Vrouwen werken nu minder dan vroeger.
- B Vrouwen werken meer thuis.
- C Vrouwen werken nu meer.

3. Wat is lastig?

- A We kijken negentien uur per week naar apparaten.
- B We hebben minder tijd voor het gezin.
- C We hebben wel tijd om te spelen met de kinderen.

4. Waarom staan we soms lang in de file?

- A. Omdat het druk is op de weg.
- B. Omdat we veel werken.
- C. Omdat we boodschappen moeten doen, en bij onze vrienden op bezoek gaan.

5. Wat doen we meer uren per week?

- A Onze vrienden zien.
- B Naar de computer, de televisie en de telefoon kijken.

6. Hoeveel uur zien we onze vrienden nu minder dan vroeger?

- A 3 uur
- B 4 uur
- C 6 uur

Oefening 2

Vul de goede woorden in:

lang onderweg – minder vrije tijd - drukker – we staan soms lang in de file – lastig

1. We hebben _____ en we werken meer. Ook vrouwen zijn meer gaan werken.
2. We hebben het nu _____, en we hebben minder tijd voor het gezin.
3. Soms is dat _____, want het werk thuis moet wel gedaan worden: schoonmaken, boodschappen doen, eten koken. En we moeten spelen met de kinderen..
4. Ook zijn we _____ naar ons werk.
5. Veel mensen reizen met de auto. En het is altijd druk op de weg, dus _____.

Vroeger - sommige dingen - het avondeten - Omdat – naar deze apparaten

6. _____ we minder vrije tijd hebben, zien we onze familie en vrienden ook minder.
7. Nu zien we onze vrienden nog maar 9 uur per week. _____ was dat 13 uur per week.
8. Voor _____ hebben Nederlanders nog wel tijd.
9. Zoals voor _____ om 6 uur 's avonds. En voor de televisie, de computer en de telefoon.
10. We zitten nu 19 uur per week _____ te kijken. Dat komt vooral door internet en door de sociale media, zoals Facebook.

Oefening 3

Zoek bij elkaar:

1.	het druk	[ ]	spelen
2.	boodschappen	[ ]	reizen
3.	eten	[ ]	doen
4.	met de kinderen	[ ]	staan
5.	met de auto	[ ]	hebben
6.	in de file	[ ]	koken

Oefening 4

Op welke plaats komen de zinnen in de tekst? Schrijf het goede nummer tussen de [ ]

[ ] *Vroeger was dat 13 uur per week.*

[ ] *Soms is dat lastig, want het werk thuis moet wel gedaan worden:*

[ ] *Dat komt vooral door internet en door de sociale media, zoals Facebook.*

[ ] *Veel mensen reizen met de auto.*

Minder vrije tijd

We hebben minder vrije tijd en we werken meer. Ook vrouwen zijn meer gaan werken.

We hebben het nu drukker. En we hebben minder tijd voor het gezin.

_____ 1 _____

schoonmaken, boodschappen doen, eten koken. En we moeten spelen met de kinderen.

Ook zijn we lang onderweg naar ons werk.

_____ 2 _____

En het is altijd druk op de weg, dus we staan soms lang in de file.

Omdat we minder vrije tijd hebben, zien we onze familie en vrienden ook minder.

Nu zien we onze vrienden nog maar 9 uur per week.

_____ 3 _____

Voor sommige dingen hebben Nederlanders nog wel tijd.

Zoals voor het avondeten om 6 uur 's avonds, en voor de televisie, de computer en de telefoon. We zitten nu 19 uur per week naar deze apparaten te kijken.

_____ 4 _____

Oefening 5

Vul de goede woorden in:

Werken

We hebben minder v_____ t_____ en we werken meer.

Ook vrouwen zijn meer gaan werken.

We hebben het nu drukker.

En we hebben minder tijd voor het g_____.

Soms is dat lastig, want het werk thuis moet wel gedaan worden:

schoonmaken, boodschappen doen, eten koken.

En we moeten spelen met de k_____.

Onderweg

Ook zijn we lang onderweg naar ons werk.

Veel mensen r_____ met de auto.

En het is altijd druk op de weg, dus we s_____ soms lang in de file.

Vrienden en familie

Omdat we minder vrije tijd hebben, zien we onze f_____ en vrienden ook minder.

Nu zien we onze vrienden nog maar 9 uur per week.

V_____ was dat 13 uur per week.

De computer, de tv en de telefoon

Voor sommige dingen hebben Nederlanders nog wel tijd.

Z_____ voor het avondeten om 6 uur 's avonds.

En voor de televisie, de computer en de telefoon.

We z_____ nu 19 uur per week naar deze apparaten te kijken.

Dat komt vooral door internet en door de sociale media, zoals Facebook.

Tekst 6 - Meer Nederlanders zonder relatie

Met Kerstmis gaan veel Nederlanders bij familie op bezoek.
Ze gaan dan samen met hun man of hun vrouw.
Maar sommige mensen gaan alleen op bezoek.
Of ze blijven alleen thuis. Want niet iedereen heeft een relatie.
Iemand zonder relatie noem je een vrijgezel of een alleenstaande.

Veel

In Nederland zijn veel mensen zonder relatie: ongeveer 2 ½ miljoen.
En er komen steeds meer mensen zonder relatie.
Hoe komt dat?
Nederlanders scheiden vaker dan vroeger.
Na hun huwelijk zijn mannen en vrouwen weer vrijgezel.
Ook hebben veel Nederlanders een huis en een goede baan.
Ze verdienen genoeg geld, en ze zijn tevreden met hun leven, ook als ze (even) geen partner hebben.

Gelukkig

Zijn mensen zonder relatie gelukkig?
Sommige mensen denken dat je zonder relatie niet gelukkig bent.
Maar dat is niet altijd zo.
Veel mensen in Nederland zonder relatie zijn wel gelukkig, want ze vinden dat ze een goed leven hebben.

alleen

het huwelijk

scheiden

woordenlijst:

Kerstmis	: een christelijk feest, op 25 en 26 december. 25 december is de geboortedag van Jezus.
alleen	: niet samen
zonder relatie	: je hebt geen relatie
een relatie hebben	: een partner hebben, een man of vrouw hebben
vrijgezel	: iemand zonder (vaste) relatie
scheiden	: een man en vrouw die getrouwd zijn gaan uit elkaar
het huwelijk	: getrouwd zijn
baan	: werk
geld verdienen	: geld krijgen door te werken
tevreden met hun leven	: ze vinden hun leven goed
gelukkig	: blij

Oefening 1

1. Wat doen veel Nederlanders met Kerstmis?

- A Trouwen.
- B Bij familie op bezoek gaan samen met hun man of vrouw.
- C Alleen thuis blijven.
- D Op bezoek gaan bij een alleenstaande.

2. Waarom gaan sommige mensen alleen op bezoek?

- A Ze hebben ruzie.
- B Ze zijn vrijgezel.
- C Ze zijn getrouwd.

3. Hoe heet iemand zonder een relatie?

- A. Een man of een vrouw.
- B. Een vrijgezel of een alleenstaande.
- C. Een partner of een familielid.

4. Hoeveel mensen in Nederland hebben geen relatie ?

- A Precies 2 ½ miljoen.
- B Meer dan 2 ½ miljoen.
- C Ongeveer 2 ½ miljoen.

5. Waarom zijn er nu meer mensen zonder relatie dan vroeger?

- A Omdat meer mensen gaan scheiden.
- B Omdat veel mensen tevreden zijn met hun leven zonder partner.
- C Antwoord A en B zijn allebei goed.

6. Zijn mensen zonder relatie tevreden met hun leven ?

- A Nee.
- B Ja, vaak wel.
- C Ja, altijd.

Oefening 2

Vul de goede woorden in:

noem je – komt dat - sommige mensen – Met Kerstmis – zonder relatie

1. _____ gaan veel Nederlanders bij familie op bezoek. Ze gaan dan samen met hun man of hun vrouw.
2. Maar _____ gaan alleen op bezoek, of ze blijven alleen thuis. Want niet iedereen heeft een relatie.
3. Iemand zonder relatie _____ een vrijgezel of een alleenstaande.
4. In Nederland zijn veel mensen _____ : ongeveer 2 ½ miljoen.
5. En er komen steeds meer mensen zonder relatie. Hoe _____ ?

gelukkig bent - tevreden - een goede baan - een goed leven – Na hun huwelijk

6. Nederlanders scheiden vaker dan vroeger. _____ zijn mannen en vrouwen weer vrijgezel.
7. Ook hebben veel Nederlanders een huis en _____ .
8. Ze verdienen genoeg geld, en ze zijn _____ met hun leven, ook als ze (even) geen partner hebben.
9. Sommige mensen denken dat je zonder relatie niet _____. Maar dat is niet altijd zo.
10. Veel mensen in Nederland zonder relatie zijn wel gelukkig, want ze vinden dat ze _____ hebben.

Oefening 3

Zoek bij elkaar:

1.	op bezoek	[ ] verdienen
2.	thuis	[ ] gaan
3.	een relatie	[ ] zijn
4.	geld	[ ] blijven
5.	tevreden	[ ] hebben

Oefening 3

Op welke plaats komen de zinnen in de tekst? Schrijf het goede nummer tussen de [ ]

[ ] *Maar dat is niet altijd zo.*

[ ] *Want niet iedereen heeft een relatie.*

[ ] *Hoe komt dat?*

Meer Nederlanders zonder relatie

Met Kerstmis gaan veel Nederlanders bij familie op bezoek.

Ze gaan dan samen met hun man of hun vrouw.

Maar sommige mensen gaan alleen op bezoek.

Of ze blijven alleen thuis.

_____ 1 _____

Iemand zonder relatie noem je een vrijgezel of een alleenstaande.

Veel

In Nederland zijn veel mensen zonder relatie: ongeveer 2 ½ miljoen.

En er komen steeds meer mensen zonder relatie.

_____ 2 _____

Nederlanders scheiden vaker dan vroeger.

Na hun huwelijk zijn mannen en vrouwen weer vrijgezel.

Ook hebben veel Nederlanders een huis en een goede baan.

Ze verdienen genoeg geld, en ze zijn tevreden met hun leven, ook als ze (even) geen partner hebben.

Gelukkig

Zijn mensen zonder relatie gelukkig?

Sommige mensen denken dat je zonder relatie niet gelukkig bent.

_____ 3 _____

Veel mensen in Nederland zonder relatie zijn wel gelukkig, want ze vinden dat ze een goed leven hebben.

Oefening 4

Vul de goede woorden in:

Meer Nederlanders zonder relatie

Met Kerstmis gaan veel Nederlanders bij familie op b_____.

Ze gaan dan s_____ met hun man of hun vrouw.

Maar sommige mensen gaan alleen op bezoek.

Of ze blijven alleen thuis. Want niet iedereen heeft een relatie.

I_____ zonder relatie noem je een vrijgezel of een alleenstaande.

Veel

In Nederland zijn veel mensen z_____ relatie: ongeveer 2 ½ miljoen.

En er komen steeds meer mensen zonder relatie.

Hoe komt dat?

Nederlanders s_____ vaker dan vroeger.

Na hun huwelijk zijn mannen en vrouwen weer vrijgezel.

Ook hebben veel Nederlanders een huis en een goede b_____.

Ze verdienen g_____ geld, en ze zijn tevreden met hun leven, ook als ze (e_____) geen partner hebben.

Gelukkig

Zijn mensen zonder relatie g_____ ?

Sommige mensen denken dat je zonder relatie niet gelukkig bent.

Maar dat is niet altijd z_____.

Veel mensen in Nederland zonder relatie zijn wel gelukkig, want ze vinden dat ze een goed leven hebben.

Tekst 7 - Hoogste berg wordt opgeruimd

De top van de Mount Everest wordt deze maand opgeruimd.

De Mount Everest is de hoogste berg van de wereld; hij ligt in het land Nepal in Azië en is bijna 9000 meter hoog. De berg wordt vaak beklommen door mannen en vrouwen.

Deze bergbeklimmers laten afval achter op de berg. Nu ruimen bergbeklimmers uit verschillende landen de berg op.

Ze nemen kapotte tenten en oude blikjes voedsel mee naar beneden. Maar ook lege flessen met zuurstof. Bergbeklimmers hebben die zuurstofflessen nodig omdat er hoog in de bergen minder zuurstof in de lucht zit. Zonder extra zuurstof kunnen ze dus niet goed ademen.

Er ligt heel veel afval op de Mount Everest. Zes jaar geleden haalde een klimmer uit Japan al ongeveer 1500 kilo afval van de berg.

Nepal ligt in Azië

woordenlijst:

de top : het hoogste punt van een berg
opruimen : schoonmaken, het afval weghalen

de berg :

beklimmen : omhoog gaan op een berg
het afval achterlaten : de rotzooi, dingen die je weggooit
leeg, lege : niet meenemen
: niet vol, met niets er in.

zuurstoffles :

de tent :

voedsel : eten

nodig hebben : moeten hebben, niet zonder kunnen

Oefening 1

1. Wat is de Mount Everest?

- A Een land.
- B Een stad.
- C Een berg.

2. In welk land ligt deze berg?

- A In Nepal.
- B In Azië.
- C In Japan.

3. Wat doen bergbeklimmers vaak?

- A. Ze maken dieren dood om te eten.
- B. Ze nemen geen goede tenten mee.
- C. Ze laten afval achter.

4. Welk afval laten ze achter?

- A kranten en voedsel.
- B zuurstofflessen, tenten en voedsel.
- C plastic flessen, voedsel en papier.

5. Wie ruimen nu het afval op?

- A Bergbeklimmers.
- B Mensen uit Nepal.
- C Schoonmakers.

6. Waarom nemen bergbeklimmers zuurstofflessen mee?

- A In de bergen kunnen ze moeilijker ademen zonder extra zuurstof.
- B In de bergen is het erg koud, en de zuurstof houdt ze warm.
- C In de bergen moet je veel drinken.

Oefening 2

Vul de goede woorden in:

bijna 9000 meter hoog – de hoogste berg - afval achter – wordt vaak beklommen – De top

1. _____ van de Mount Everest wordt deze maand opgeruimd.
2. De Mount Everest is _____ van de wereld.
3. Hij ligt in het land Nepal in Azië en is _____ .
4. De berg _____ door mannen en vrouwen.
5. Deze bergbeklimmers laten _____ op de berg. Nu ruimen bergbeklimmers uit verschillende landen de berg op.

een klimmer uit Japan - nodig - oude blikjes - lege – Zonder extra zuurstof

6. Ze nemen kapotte tenten en _____ voedsel mee naar beneden.
7. Maar ook _____ flessen met zuurstof.
8. Bergbeklimmers hebben die zuurstofflessen _____ omdat er hoog in de bergen minder zuurstof in de lucht zit.
9. _____ kunnen ze dus niet goed ademhalen.
10. Er ligt heel veel afval op de Mount Everest. Zes jaar geleden haalde _____ al ongeveer 1500 kilo afval van de berg.

Oefening 3

Zoek bij elkaar:

1.	de top	☐	hoog
2.	bijna 9000 meter	☐	voedsel
3.	afval	☐	van de berg
4.	blikjes	☐	flessen
5.	lege	☐	hebben
6.	nodig	☐	achterlaten

Oefening 4

Op welke plaats komen de zinnen in de tekst? Schrijf het goede nummer tussen de [ ]

[ ] *Zonder extra zuurstof kunnen ze dus niet goed ademen.*

[ ] *hij ligt in het land Nepal in Azië en is bijna 9000 meter hoog.*

[ ] *Ze nemen kapotte tenten en oude blikjes voedsel mee naar beneden.*

Hoogste berg wordt opgeruimd

De top van de Mount Everest wordt deze maand opgeruimd.

De Mount Everest is de hoogste berg van de wereld;

_____ 1 _____

De berg wordt vaak beklommen door mannen en vrouwen.

Deze bergbeklimmers laten afval achter op de berg. Nu ruimen bergbeklimmers uit verschillende landen de berg op.

_____ 2 _____

Maar ook lege flessen met zuurstof. Bergbeklimmers hebben die zuurstofflessen nodig omdat er hoog in de bergen minder zuurstof in de lucht zit.

_____ 3 _____

Er ligt heel veel afval op de Mount Everest. Zes jaar geleden haalde een klimmer uit Japan al ongeveer 1500 kilo afval van de berg.

Oefening 5

Vul de goede woorden in:

Hoogste berg wordt opgeruimd

De top van de Mount Everest wordt deze m_____ opgeruimd.

De Mount Everest is de hoogste b_____ van de wereld; hij ligt in het land

Nepal in Azië en is bijna 9000 meter h_____. De berg wordt vaak beklommen door mannen en vrouwen.

Deze bergbeklimmers l_____ afval achter op de berg. Nu

r_____ bergbeklimmers uit verschillende landen de berg op.

Ze nemen kapotte tenten en oude blikjes v_____ mee naar beneden. Maar ook lege flessen met zuurstof. Bergbeklimmers hebben die zuurstofflessen nodig omdat er hoog in de bergen minder zuurstof in de l_____ zit. Zonder extra zuurstof kunnen ze dus niet goed a_____.

Er ligt heel veel afval op de Mount Everest. Zes jaar g_____ haalde een klimmer uit Japan al ongeveer 1500 kilo afval van de berg.

Tekst 8 - Het klimaat in Nederland

Het is in Nederland niet vaak heel koud, en ook niet vaak heel warm. De gemiddelde temperatuur is 10 graden. Natuurlijk is het in de zomer warmer. En in de winter is het vaak kouder: het kan dan sneeuwen en vriezen.

sneeuwen

vriezen.

Sommige mensen zeggen dat het in Nederland bijna altijd regent. Maar dat is niet waar: het regent maar 8% van de tijd. Ook regent het in de winter een beetje meer dan in de zomer. In totaal valt er ongeveer 80 centimeter regen per jaar.

Het klimaat verandert

In de hele wereld wordt het warmer, en ook in Nederland. Sinds 1900 is het in Nederland 1,7 graden warmer geworden. En sinds 1950 valt er 20% meer regen. Het is niet zo dat het meer dagen regent. Maar als het regent, regent het harder: er valt meer water, soms in een korte tijd.

het regent soms heel hard

Hoe verandert het klimaat in de wereld?

Het wordt dus in de hele wereld warmer. En in sommige landen wordt het ook veel droger, zoals in Noord-Afrika, het Midden-Oosten en ook in Zuid-Europa. Dat kan problemen geven: er is dan misschien straks te weinig water, en ook te weinig voedsel.

Zuid-Europa, Noord-Afrika en het Midden-Oosten

Een ander probleem is dat het ijs op de wereld sneller smelt: het ijs wordt water en komt in de zee. De zee wordt dus hoger. Dat kan problemen geven voor lage landen die aan de zee liggen, zoals Bangladesh en Nederland.

Nederland is een laag land: het land is vaak lager dan het water. Daarom hebben we dijken nodig. Zonder dijken komt West-Nederland onder water.

woordenlijst:

het klimaat	: het weer in een land
de gemiddelde temperatuur	: de temperatuur die je krijgt als je alle dagen bij elkaar neemt, de warme én de koude dagen, en dan kijkt wat precies 'het midden' is
sommige	: niet veel, maar wel een paar
ongeveer	: niet precies; soms een beetje meer, soms een beetje minder
veranderen	: anders worden
sinds 1900	: vanaf het jaar 1900 tot nu
droog	: het regent niet, er is geen water
het voedsel	: het eten
het ijs smelt	: het ijs wordt weer water (omdat het warmer wordt)

Oefening 1

1. Wat zegt de tekst over de temperatuur in Nederland?

- A Het is niet vaak erg koud, en ook niet vaak erg warm.
- B De zomers zijn veel warmer dan in Duitsland en België.
- C De winters zijn veel kouder dan in de andere landen in Europa.

2. Wat is waar?

- A In Nederland regent het bijna altijd.
- B In de zomer regent het meer dan in de winter.
- C Het regent in Nederland maar 8% van de tijd.

3. Wat is er veranderd aan het weer in Nederland?

- A. Het is warmer geworden, en het regent minder.
- B. Het is warmer geworden, en er is meer regen.
- C. Er is meer regen en meer wind.

4. Wat is waar?

- A Het regent meer dagen.
- B Als het regent, is dat meestal in de zomer.
- C Als het regent, regent het vaak harder.

5. Waar is straks misschien te weinig water en voedsel?

- A In Noord-Afrika.
- B In Nederland.
- C In Bangladesh.

6. Waarom kunnen Nederland en Bangladesh problemen krijgen als het ijs op de wereld smelt?

- A Het zijn lage landen en ze liggen dichtbij de zee, en de zee wordt hoger.
- B Dan wordt het veel kouder, en gaan veel dieren en planten dood.

Oefening 2

Vul de goede woorden in:

niet waar – De gemiddelde temperatuur - In de hele wereld – een beetje meer – sneeuwen en vriezen

1. Het is in Nederland niet vaak heel koud, en ook niet vaak heel warm.
_____ is 10 graden.
2. Natuurlijk is het in de zomer warmer. En in de winter is het vaak kouder: het kan dan _____.
3. Sommige mensen zeggen dat het in Nederland bijna altijd regent. Maar dat is _____: het regent maar 8% van de tijd.
4. Ook regent het in de winter _____ dan in de zomer. In totaal valt er ongeveer 80 centimeter regen per jaar.
5. _____ wordt het warmer, en ook in Nederland.

valt - sneller smelt - problemen geven - lage landen - regent het harder – veel droger

6. Sinds 1900 is het in Nederland 1,7 graden warmer geworden. En sinds 1950 _____ er 20% meer regen.
7. Het is niet zo dat het meer dagen regent. Maar als het regent, _____: er valt meer water, soms in een korte tijd.
8. Het wordt dus in de hele wereld warmer. En in sommige landen wordt het ook _____, zoals in Noord-Afrika, het Midden-Oosten en ook in Zuid-Europa.
9. Dat kan _____: er is dan misschien straks te weinig water, en ook te weinig voedsel.
10. Een ander probleem is dat het ijs op de wereld _____: het ijs wordt water en komt in de zee.
11. De zee wordt dus hoger. Dat kan problemen geven voor _____ die aan de zee liggen, zoals Bangladesh en Nederland.

Oefening 3

Zoek bij elkaar:

1.	de gemiddelde	[ ] mensen
2.	sommige	[ ] 1900
3.	1,7 graden	[ ] smelt
4.	sinds	[ ] temperatuur
5.	het klimaat	[ ] warmer
6.	het ijs	[ ] verandert

Oefening 3

Op welke plaats komen de zinnen in de tekst? Schrijf het goede nummer tussen de [ ]

[ ] *De zee wordt dus hoger.*

[ ] *Dat kan problemen geven: er is dan misschien straks te weinig water, en ook te weinig voedsel.*

[ ] *Maar dat is niet waar*

[ ] *Maar als het regent, regent het harder: er valt meer water, soms in een korte tijd.*

Het klimaat in Nederland

Het is in Nederland niet vaak heel koud, en ook niet vaak heel warm. De gemiddelde temperatuur is 10 graden. Natuurlijk is het in de zomer warmer. En in de winter is het vaak kouder: het kan dan sneeuwen en vriezen.

Sommige mensen zeggen dat het in Nederland bijna altijd regent.

_____ 1 _____

: het regent maar 8% van de tijd. Ook regent het in de winter een beetje meer dan in de zomer. In totaal valt er ongeveer 80 centimeter regen per jaar.

Het klimaat verandert

In de hele wereld wordt het warmer, en ook in Nederland. Sinds 1900 is het in Nederland 1,7 graden warmer geworden. En sinds 1950 valt er 20% meer regen. Het is niet zo dat het meer dagen regent.

_____ 2 _____

Hoe verandert het klimaat in de wereld?

Het wordt dus in de hele wereld warmer. En in sommige landen wordt het ook veel droger, zoals in Noord-Afrika, het Midden-Oosten en ook in Zuid-Europa.

_____ 3 _____

Een ander probleem is dat het ijs op de wereld sneller smelt: het ijs wordt water en komt in de zee.

_____ 4 _____

Dat kan problemen geven voor lage landen die aan de zee liggen, zoals Bangladesh en Nederland

Oefening 4

Vul de goede woorden in:

Het klimaat in Nederland

Het is in Nederland niet vaak heel k_____, en ook niet vaak heel warm. De gemiddelde temperatuur is 10 graden. Natuurlijk is het in de zomer warmer. En in de w_____ is het vaak kouder: het kan dan sneeuwen en vriezen.

Sommige mensen zeggen dat het in Nederland bijna a_____ regent. Maar dat is niet w_____: het regent maar 8% van de tijd. Ook regent het in de winter een beetje meer dan in de zomer. In totaal valt er ongeveer 80 centimeter regen per jaar.

Het klimaat verandert

In de hele w_____ wordt het warmer, en ook in Nederland. Sinds 1900 is het in Nederland 1,7 graden warmer geworden. En sinds 1950 v_____ er 20% meer regen. Het is niet zo dat het meer dagen regent. Maar áls het regent, regent het harder: er valt meer water, s_____ in een korte tijd.

Hoe verandert het klimaat in de wereld?

Het wordt dus in de hele wereld warmer. En in sommige landen wordt het ook veel d_____, zoals in Noord-Afrika, het Midden-Oosten en ook in Zuid-Europa. Dat kan problemen geven: er is dan misschien straks te weinig water, en ook te weinig voedsel.

Een ander probleem is dat het ijs op de wereld sneller s_____: het ijs wordt water en komt in de zee. De zee wordt dus h_____. Dat kan problemen geven voor lage landen die aan de zee liggen, zoals Bangladesh en Nederland.

Tekst 9 - Pesten op het werk

Het is moeilijk te geloven: niet alleen kinderen pesten. Ook volwassenen pesten elkaar. Ze pesten elkaar op het werk.

Plagen

Het is niet erg als collega's elkaar een beetje plagen. Bij plagen zeg je iets over een collega: je maakt een grapje. Dat is vaak geen probleem: je kunt er vaak samen met die collega om lachen. Of anders zeg je gewoon 'sorry', en dan is het weer goed. Maar echt pesten is niet leuk.

Pesten

Pesten is anders dan een grapje maken. Het is gemeen. Pesten kan iemand echt pijn doen. Pesten komt vaak voor op het werk. Iemand scheldt een collega uit. Of niemand wil praten met een collega. Of ze zeggen vervelende dingen. Meestal begint één persoon met het pesten van een collega. Andere collega's gaan meedoen.

Bij pesten is er altijd een pester en een slachtoffer. De pester is de collega die pest. Het slachtoffer is de persoon die wordt gepest.

het slachtoffer

Eenzaam

Soms wil niemand met je praten. Vaak voelen slachtoffers van pesten zich eenzaam op het werk. Collega's praten niet meer met hem of haar. Maar ze roddelen wel.

je eenzaam voelen

Waarom?

Waarom zijn er mensen die een ander pesten? Dat is moeilijk te begrijpen.

Sommige mensen pesten omdat ze denken dat ze dan stoer zijn. Of ze denken dat ze dan populair worden bij de andere collega's.

Soms worden mensen ook gepest omdat ze nieuwe of andere ideeën hebben over het werk: ze willen dingen veranderen of verbeteren. De collega's willen dat niet altijd, ze vinden het vervelend als hun werk verandert.

woordenlijst:

geloven	: denken dat het waar is
pesten	: gemeen (heel vervelend) doen naar een ander
de volwassene	: een man of een vrouw boven 18 jaar
plagen	: grapjes maken over iemand
gemeen	: slecht, heel vervelend
het komt vaak voor	: het gebeurt vaak
uitschelden	: gemene woorden tegen iemand zeggen (bijvoorbeeld: 'idiot', 'klootzak', 'stomme trut')
het slachtoffer	: een persoon waarmee iets slechts gebeurt (bijvoorbeeld pesten, of een ongeluk)
eenzaam	: helemaal alleen, zonder vrienden
roddelen	: slecht over iemand praten
begrijpen	: weten waarom dat zo is
stoer zijn	: laten zien dat je de beste bent, dat je voor niemand bang bent
populair	: dat iedereen je leuk vindt
veranderen	: anders maken
verbeteren	: beter maken
wat is het verschil	: wat is anders, wat is niet hetzelfde

Oefening 1

1. Wat is moeilijk te geloven?

- A Dat kinderen elkaar pesten.
- B Dat volwassenen elkaar pesten.
- C Dat collega's elkaar plagen.

2. Wat is niet zo erg?

- A Pesten.
- B Uitschelden.
- C Plagen.

3. Wat is het verschil tussen pesten en plagen?

- A. Bij pesten doen veel meer mensen mee.
- B. Bij plagen kan je nog samen lachen, maar pesten is niet leuk, maar gemeen.
- C. Pesten is leuke grapjes maken, en plagen is vervelende grapjes maken.

4. Wat doen mensen niet, als ze pesten?

- A Goed met iemand samenwerken.
- B Iemand uitschelden.
- C Over iemand roddelen.
- D Vervelende dingen tegen iemand zeggen.

5. Hoe voelen de slachtoffers van pesten zich vaak?

- A Het doet echt pijn en ze voelen zich eenzaam.
- B Ze lachen erom, of ze zoeken ander werk.
- C Ze vinden het wel een beetje vervelend, maar niet zo erg.

6. Waarom pesten mensen op het werk?

- A Omdat ze het leuk vinden om mensen pijn te doen.
- B Omdat ze stoer of populair willen zijn, of omdat ze niet willen dat hun werk verandert.
- C Omdat ze zich eenzaam voelen.

Oefening 2

Vul de goede woorden in:

een beetje plagen – dan een grapje maken - komt vaak voor – te geloven – geen probleem

1. Het is moeilijk _____: niet alleen kinderen pesten. Ook volwassenen pesten elkaar. Ze pesten elkaar op het werk.
2. Het is niet erg als collega's elkaar _____. Bij plagen zeg je iets over een collega: je maakt een grapje.
3. Dat is vaak _____: je kunt er vaak samen met die collega om lachen. Of anders zeg je gewoon 'sorry', en dan is het weer goed.
4. Pesten is anders _____. Het is gemeen. Pesten kan iemand echt pijn doen.
5. Pesten _____ op het werk. Iemand scheldt een collega uit. Of niemand wil praten met een collega. Of ze zeggen vervelende dingen.

veranderen of verbeteren - moeilijk te begrijpen - eenzaam - vinden het vervelend – stoer zijn

6. Vaak voelen slachtoffers van pesten zich _____ op het werk. Collega's praten niet meer met hem of haar. Maar ze roddelen wel.
7. Waarom zijn er mensen die een ander pesten? Dat is _____.
8. Sommige mensen pesten omdat ze denken dat ze dan _____. Of ze denken dat ze dan populair worden bij de andere collega's.
9. Soms worden mensen ook gepest omdat ze nieuwe of andere ideeën hebben over het werk: ze willen dingen _____.
10. De collega's willen dat niet altijd, ze _____ als hun werk verandert.

Oefening 3

Zoek bij elkaar:

1.	moeilijk	[ ]	voelen
2.	elkaar	[ ]	zeggen
3.	een grapje	[ ]	zijn
4.	zich eenzaam	[ ]	maken
5.	stoer	[ ]	te geloven
6.	vervelende dingen	[ ]	pesten

Oefening 3

Op welke plaats komen de zinnen in de tekst? Schrijf het goede nummer tussen de [ ]

[ ] *Maar ze roddelen wel.*

[ ] *Meestal begint één persoon met het pesten van een collega.*

[ ] *Dat is moeilijk te begrijpen.*

[ ] *Dat is vaak geen probleem: je kunt er vaak samen met die collega om lachen.*

Pesten op het werk

Het is moeilijk te geloven: niet alleen kinderen pesten. Ook volwassenen pesten elkaar. Ze pesten elkaar op het werk.

Plagen

Het is niet erg als collega's elkaar een beetje plagen. Bij plagen zeg je iets over een collega: je maakt een grapje.

_____ 1 _____

Of anders zeg je gewoon 'sorry', en dan is het weer goed. Maar echt pesten is niet leuk.

Pesten

Pesten is anders dan een grapje maken. Het is gemeen. Het kan iemand echt pijn doen. Pesten komt vaak voor op het werk. Iemand scheldt een collega uit. Of niemand wil praten met een collega. Of ze zeggen vervelende dingen.

_____ 2 _____

Andere collega's gaan meedoen.

Bij pesten is er altijd een pester en een slachtoffer. De pester is de collega die pest. Het slachtoffer is de persoon die wordt gepest.

Eenzaam

Soms wil niemand met je praten. Vaak voelen slachtoffers van pesten zich eenzaam op het werk. Collega's praten niet meer met hem of haar.

_____ 3 _____

Waarom?

Waarom zijn er mensen die een ander pesten ?

_____ 4 _____

Sommige mensen pesten omdat ze denken dat ze dan stoer zijn. Of ze denken dat ze dan populair worden bij de andere collega's.

Soms worden mensen ook gepest omdat ze nieuwe of andere ideeën hebben over het werk: ze willen dingen veranderen of verbeteren. De collega's willen dat niet altijd, ze vinden het vervelend als hun werk verandert.

Oefening 4

Vul de goede woorden in:

Pesten op het werk

Het is moeilijk te geloven: niet alleen kinderen p_____ . Ook volwassenen pesten elkaar.

Ze pesten e_____ op het werk.

Plagen

Het is niet e_____ als collega's elkaar een beetje plagen. Bij plagen zeg je iets over een collega: je maakt een grapje. Dat is vaak geen probleem: je kunt er vaak samen met die collega om l_____. Of anders zeg je gewoon 'sorry', en dan is het weer goed.

Maar echt pesten is niet leuk.

Pesten

Pesten is anders dan een grapje maken. Het is g_____. Het kan iemand echt pijn doen.

Pesten komt v_____ voor op het werk. Iemand scheldt een collega uit. Of niemand wil praten met een collega. Of ze zeggen vervelende dingen. Meestal begint één persoon met het pesten van een collega. Andere collega's gaan m_____.

Bij pesten is er altijd een pester en een slachtoffer. De pester is de collega die pest. Het slachtoffer is de persoon die wordt gepest.

Eenzaam

Soms wil n_____ met je praten. Vaak voelen slachtoffers van pesten zich e_____ op het werk. Collega's praten niet meer met hem of haar. Maar ze roddelen wel.

Waarom?

Waarom zijn er mensen die een ander pesten? Dat is m_____ te begrijpen.

Sommige mensen pesten omdat ze denken dat ze dan stoer zijn. Of ze denken dat ze dan populair worden bij de andere collega's.

Soms worden mensen ook gepest omdat ze nieuwe of andere ideeën hebben over het werk: ze willen dingen veranderen of verbeteren. De collega's willen dat niet altijd, ze vinden het v_____ als hun werk verandert.

Tekst 10 - Een slang in de wc

Een inwoner in de stad Manchester heeft een slang in zijn badkamer gevonden.

De man is erg geschrokken.

Toch wist hij de slang van 3 meter te vangen.

De slang zat al wekenlang in het riool van het flatgebouw.

Andere bewoners hadden de slang al eerder gezien, in de wc in hun badkamer.

Volgens een medewerker van de dierenbescherming zitten kleine slangen wel vaker in het riool.

Maar een grote slang van 3 meter is wel bijzonder.

een slang in de wc

woordenlijst:

Manchester : een stad in Engeland

de slang :

geschrokken (schrikken) : bang worden omdat er iets vreemds gebeurt, of omdat je iets vreemds hoort
de medewerker : iemand die daar werkt

de dierenbescherming :
zijn.

een organisatie die dieren helpt als ze ziek of in gevaar

wist (weet) te vangen :

het lukte hem, hij probeerde het en het ging goed

het riool :

de buizen van de wc

bijzonder :

niet normaal

Oefening 1

1. Wie is geschrokken?

- A Een man in de stad Manchester.
- B Een medewerker van de dierenbescherming.
- C De slang.

2. Waarom is hij geschrokken?

- A Er zitten heel vaak slangen in het riool.
- B Er zat een slang in zijn badkamer.
- C De andere bewoners waren boos op hem.

3. Wat zegt de man van de dierenbescherming?

- A. Je mag geen slangen in huis hebben.
- B. Er zijn veel slangen van drie meter in het riool, dat is heel normaal.
- C. Er zitten wel vaker kleine slangen in het riool.

4. Hadden andere mensen de slang ook gezien?

- A Ja, andere bewoners van de flat hadden hem ook gezien.
- B Ja, de man van de dierenbescherming had de slang al vaak gezien.
- C Nee, niemand had de slang gezien.

5. Hoe lang zat de slang al in het riool?

- A Al een paar dagen.
- B Al een paar weken.
- C Al een paar maanden.

Oefening 2

Vul de goede woorden in:

vangen – inwoner - Volgens - geschrokken – badkamer – riool

1. Een _____ in de stad Manchester heeft een slang in zijn badkamer gevonden.
2. De man is erg _____.
3. Toch wist hij de slang van 3 meter te _____.
4. De slang zat al wekenlang in het _____ van het flatgebouw.
5. Andere bewoners hadden de slang al eerder gezien, in de wc in hun _____.
6. _____ een medewerker van de dierenbescherming zitten kleine slangen wel vaker in het riool. Maar een grote slang van 3 meter is wel bijzonder.

Oefening 3

Op welke plaats komen de zinnen in de tekst? Schrijf het goede nummer tussen de [ ]

[ ] *Andere bewoners hadden de slang al eerder gezien, in de wc in hun badkamer.*

[ ] *Toch wist hij de slang van 3 meter te vangen.*

[ ] *Maar een grote slang van 3 meter is wel bijzonder.*

Een slang in de wc

Een inwoner in de stad Manchester heeft een slang in zijn badkamer gevonden.

De man is erg geschrokken.

_____ 1 _____

De slang zat al wekenlang in het riool van het flatgebouw.

_____ 2 _____

Volgens een medewerker van de dierenbescherming zitten kleine slangen wel vaker in het riool.

_____ 3 _____

Oefening 4

Vul de goede woorden in:

Een slang in de wc

Een i _____ in de stad Manchester heeft een slang in zijn badkamer gevonden.

De man is erg geschrokken.

T _____ wist hij de slang van 3 meter te vangen.

De slang zat al wekenlang in het riool van het flatg _____.

Andere bewoners hadden de slang al e _____ gezien, in de wc in hun badkamer.

V _____ een medewerker van de dierenbescherming zitten kleine slangen wel vaker in het riool.

Maar een g _____ slang van 3 meter is wel bijzonder.

Tekst 11 - Ogen van Nederlanders worden slechter

Steeds meer Nederlanders zien slecht. Zij hebben moeite met kijken. Het is vervelend als je slecht ziet. Je kunt daar hoofdpijn van krijgen. Slecht zien kan ook gevaarlijk zijn. Bijvoorbeeld in het verkeer, als je een auto niet ziet komen.

Als je slecht ziet, kan je naar een opticien gaan. Een opticien is een soort oogarts: een dokter voor je ogen. Hij onderzoekt je ogen, en hij vertelt wat er met je ogen aan de hand is. Een opticien helpt ook bij het kiezen van een bril.

de opticien

Bijziend

Sommige mensen zien dingen die dichtbij zijn goed, maar ze zien dingen die ver weg zijn slecht. Zij hebben bijvoorbeeld moeite met televisie kijken, of met autorijden. Deze mensen zijn bijziend.

Verziend

Andere mensen zijn verziend. Zij zien juist dingen die dichtbij zijn slecht. Deze mensen hebben bijvoorbeeld moeite met het lezen van een boek. Vooral oude mensen zijn vaak verziend.

Mensen die blind zijn, hebben niets aan een bril. Hun ogen werken helemaal niet meer. Blinde mensen hebben een stok. Met die stok kunnen ze voelen waar ze lopen.

woordenlijst:

moeite hebben : het is moeilijk
gevaarlijk : niet veilig (het kan makkelijk fout gaan)
het verkeer : de auto's, bussen, motoren, scooters en fietsen op straat
onderzoekt : controleert, kijkt hoe goed of slecht je ogen zijn
wat er aan de hand is : wat het probleem is
kiezen : zeggen welke bril je gaat nemen

de bril

:

bijziend
verziend
voelen

: dingen goed zien die dichtbij zijn
: dingen goed zien die ver weg zijn
: met je handen iets aanraken, bijvoorbeeld als je wilt weten of het hard of zacht,
of warm of koud is

de stok

:

Oefening 1

1. Waar hebben veel Nederlanders moeite mee, volgens de tekst?

- A Met slapen.
- B Met geld.
- C Met zien.

2. Waarom is slecht zien een probleem, volgens de tekst?

- A Je kunt hoofdpijn of een ongeluk krijgen.
- B Je kunt blind worden.
- C Je moet naar een opticien.

3. Wat is een opticien?

- A. Een winkel voor brillen.
- B. Iemand die blinde mensen helpt.
- C. Een soort oogarts.

4. Wat is verziend?

- A Je kunt dingen die dichtbij zijn goed zien, maar dingen die ver zijn slecht.
- B Je kunt dingen die ver zijn goed zien, maar dingen die dichtbij zijn slecht.
- C Je kunt niet goed zien en je hebt een stok nodig.

5. Voor welke mensen is autorijden moeilijk?

- A Bijziende mensen.
- B Verziende mensen.
- C Mensen met een stok.

6. Waarom hebben blinde mensen een stok?

- A Dan kunnen andere mensen zien dat ze blind zijn.
- B Met die stok kunnen ze voelen waar ze lopen.
- C Blinde mensen zijn vaak oud en hebben een stok nodig omdat hun benen niet goed meer zijn.

Oefening 2

Vul de goede woorden in:

moeite – gevaarlijk - aan de hand is – hoofdpijn – een soort oogarts

1. Steeds meer Nederlanders zien slecht. Zij hebben _____ met kijken.
2. Het is vervelend als je slecht ziet. Je kunt daar _____ van krijgen.
3. Slecht zien kan ook _____ zijn. Bijvoorbeeld in het verkeer, als je een auto niet ziet komen.
4. Als je slecht ziet, kan je naar een opticien gaan. Een opticien is _____: een dokter voor je ogen.
5. Hij onderzoekt je ogen, en hij vertelt wat er met je ogen _____ is. Een opticien helpt ook bij het kiezen van een bril.

dichtbij zijn - televisie kijken - ver weg - hebben niets aan – Vooral oude mensen

6. Sommige mensen zien dingen die dichtbij zijn goed, maar ze zien dingen die _____ zijn slecht.
7. Zij hebben bijvoorbeeld moeite met _____ of met autorijden. Deze mensen zijn bijziend.
8. Andere mensen zijn verziend. Zij zien juist dingen die _____ slecht.
9. Deze mensen hebben bijvoorbeeld moeite met het lezen van een boek. _____ zijn vaak verziend.
10. Mensen die blind zijn, _____ een bril. Hun ogen werken helemaal niet meer. Blinde mensen hebben een stok. Met die stok kunnen ze voelen waar ze lopen.

Oefening 3

Zoek bij elkaar:

1.	slecht	[ ]	krijgen
2.	moeite hebben	[ ]	aan de hand is
3.	hoofdpijn	[ ]	hebben een stok
4.	het kan	[ ]	zien
5.	wat er	[ ]	met kijken
6.	blinde mensen	[ ]	gevaarlijk zijn

Oefening 3

Op welke plaats komen de zinnen in de tekst? Schrijf het goede nummer tussen de [ ]

[ ] *Deze mensen hebben bijvoorbeeld moeite met het lezen van een boek.*

[ ] *Hun ogen werken helemaal niet meer.*

[ ] *Je kunt daar hoofdpijn van krijgen.*

[ ] *Deze mensen zijn bijziend.*

Ogen van Nederlanders worden slechter

Steeds meer Nederlanders zien slecht. Zij hebben moeite met kijken.
Het is vervelend als je slecht ziet.

_____ 1 _____

Slecht zien kan ook gevaarlijk zijn. Bijvoorbeeld in het verkeer, als je een auto niet ziet komen.

Als je slecht ziet, kan je naar een opticien gaan. Een opticien is een soort oogarts: een dokter voor je ogen. Hij onderzoekt je ogen, en hij vertelt wat er met je ogen aan de hand is. Een opticien helpt ook bij het kiezen van een bril.

Bijziend

Sommige mensen zien dingen die dichtbij zijn goed, maar ze zien dingen die ver weg zijn slecht. Zij hebben bijvoorbeeld moeite met televisie kijken, of met autorijden.

_____ 2 _____

Verziend

Andere mensen zijn verziend. Zij zien juist dingen die dichtbij zijn slecht.

_____ 3 _____

Vooraf oude mensen zijn vaak verziend.

Mensen die blind zijn, hebben niets aan een bril.

_____ 4 _____

Blinde mensen hebben een stok. Met die stok kunnen ze voelen waar ze lopen..

Oefening 4

Vul de goede woorden in:

Ogen van Nederlanders worden slechter

S_____ meer Nederlanders zien slecht. Zij hebben moeite met kijken. Het is vervelend als je slecht ziet. Je kunt daar hoofdpijn van k_____. Slecht zien kan ook gevaarlijk zijn. Bijvoorbeeld in het v_____, als je een auto niet ziet komen.

Als je slecht ziet, kan je naar een opticien gaan. Een opticien is een s_____ oogarts: een dokter voor je ogen. Hij onderzoekt je ogen, en hij v_____ wat er met je ogen aan de hand is.

Een opticien helpt ook bij het k_____ van een bril.

Bijziend

Sommige mensen zien dingen die d_____ zijn goed, maar ze zien dingen die ver weg zijn slecht. Zij hebben bijvoorbeeld m_____ met televisie kijken, of met autorijden. Deze mensen zijn bijziend.

Verziend

A_____ mensen zijn verziend. Zij zien juist dingen die dichtbij zijn slecht. Deze mensen hebben bijvoorbeeld moeite met het lezen van een boek. V_____ oude mensen zijn vaak verziend.

Mensen die blind zijn, hebben niets aan een bril. Hun ogen werken h_____ niet meer.

Blinde mensen hebben een stok. Met die stok kunnen ze voelen waar ze lopen.

Tekst 12 - Liefdesbrief voor Sabine

Belgische vrouwen met de naam Sabine hebben allemaal dezelfde liefdesbrief ontvangen.

een liefdesbrief

Een man uit Canada leerde op een reis een vrouw kennen. Deze vrouw heette Sabine en zij kwam uit België. De man werd verliefd op haar.

Hij werd verliefd op haar...

Maar hij wist alleen dat zij Sabine heette. Haar adres durfde hij niet te vragen. Daarom besloot hij in de telefoongids van België te kijken. De man zocht alle vrouwen met de voornaam Sabine op. Dat waren er 3700. De man schreef toen aan alle Sabines een liefdesbrief.

woordenlijst:

ontvangen	:	krijgen
durven	:	niet bang zijn
besloot (besluiten)	:	denken: dát ga ik doen.
de telefoongids	:	het telefoonboek, een groot boek met alle namen en telefoonnummers

nu	–	gisteren
leert	-	leerde
heet	-	heette
komt	–	kwam
wordt	-	werd
weet	–	wist
durft	-	durfde
besluit	–	besloot
zoekt	–	zocht
zijn	–	waren
schrijft	–	schreef

Oefening 1

1. Waarom schreef de man de brieven?

- A Hij wil samen met Sabine op reis.
- B Hij wil op vakantie in België.
- C Hij wil Sabine terugzien, want hij is verliefd op haar.

2. Naar wie heeft de man brieven gestuurd?

- A Naar Sabine, de vrouw die hij op reis heeft leren kennen.
- B Naar alle Sabines in België.
- C Naar zijn vrouw in Canada.

3. Waarom schreef hij 3700 brieven?

- A. Hij wil alle Sabines in België bezoeken.
- B. Hij wil de goede Sabine vinden, maar hij heeft haar adres niet.
- C. Dan heeft hij een grote kans dat er veel vrouwen terugschrijven.

4. Waarom heeft de man het goede adres van Sabine niet?

- A Hij was bang om dat te vragen.
- B Sabine wilde haar adres niet geven.
- C Hij kan het papiertje met het adres niet meer vinden.

5. Hoe heeft hij de adressen gevonden van alle Sabines in België?

- A Op internet.
- B In de telefoongids van België.
- C Via de ambassades van Canada en België.

6. Heeft de man de goede Sabine ook gevonden?

- A Ja.
- B Nee.
- C Dat staat niet in de tekst.

Oefening 2

Vul de goede woorden in:

verliefd – ontvangen - leerde – alleen – kwam

1. Belgische vrouwen met de naam Sabine hebben allemaal dezelfde liefdesbrief _____ .
2. Een man uit Canada _____ op een reis een vrouw kennen.
3. Deze vrouw heette Sabine en zij _____ uit België.
4. De man werd _____ op haar.
5. Maar hij wist _____ dat zij Sabine heette.

durfde - schreef - Daarom - waren – zocht

6. Haar adres _____ hij niet te vragen.
7. _____ besloot hij in de telefoongids van België te kijken.
8. De man _____ alle vrouwen met de voornaam Sabine op.
9. Dat _____ er 3700.
10. De man _____ toen aan alle Sabines een liefdesbrief.

Oefening 3

Zoek bij elkaar:

1. een brief	[ ] te vragen
2. een vrouw	[ ] ontvangen
3. verliefd	[ ] leren kennen
4. niet durven	[ ] kijken
5. in de telefoongids	[ ] worden

Oefening 4

Op welke plaats komen de zinnen in de tekst? Schrijf het goede nummer tussen de [ ]

[ ] *Daarom besloot hij in de telefoongids van België te kijken.*

[ ] *Dat waren er 3700.*

[ ] *De man werd verliefd op haar.*

Liefdesbrief voor Sabine

Belgische vrouwen met de naam Sabine hebben allemaal dezelfde liefdesbrief ontvangen.

Een man uit Canada leerde op een reis een vrouw kennen.

Deze vrouw heette Sabine en zij kwam uit België.

_____ 1 _____

Maar hij wist alleen dat zij Sabine heette.

Haar adres durfde hij niet te vragen.

_____ 2 _____

De man zocht alle vrouwen met de voornaam Sabine op.

_____ 3 _____

De man schreef toen aan alle Sabines een liefdesbrief.

Oefening 5

Vul de goede woorden in:

Belgische vrouwen met de naam Sabine hebben allemaal d_____ liefdesbrief ontvangen.

Een man uit Canada l_____ op een reis een vrouw kennen.

Deze vrouw heette Sabine en zij kwam uit België.

De man w_____ verliefd op haar.

Maar hij w_____ alleen dat zij Sabine heette.

H_____ adres durfde hij niet te vragen.

D_____ besloot hij in de telefoongids van België te kijken.

De man zocht alle vrouwen met de v_____ Sabine op.

Dat waren er 3700.

De man schreef t_____ aan alle Sabines een liefdesbrief.

Tekst 14 - De voedselbank helpt

In Nederland wonen steeds meer arme mensen. Deze mensen verdienen niet veel geld met hun werk. Of ze kunnen geen werk vinden. Veel mensen hebben schulden.

Betalen

Arme mensen hebben niet genoeg geld om de huur te betalen. Ook kunnen ze soms nieuwe kleren kopen. Maar geld om eten te kopen, dat hebben ze niet altijd.

Uitkering

In Nederland krijgen arme mensen vaak een uitkering. Dat betekent dat ze elke maand geld krijgen. Als iemand geen werk heeft, krijgt hij of zij een uitkering.

Maar een uitkering is niet altijd genoeg. Het is soms niet genoeg voor een gezin. En ook mensen die schulden moeten terugbetalen, hebben vaak te weinig geld.

Voedselbank

Daarom krijgen arme mensen ook hulp van de voedselbank. De eerste voedselbank in Nederland was in Rotterdam, in 2002. Twee mensen, Sjaak en Clara Sies, vonden dat iedereen in Nederland te eten moet hebben. Daarom begonnen ze de voedselbank. Het eten kregen ze van supermarkten en winkels.

Nu zijn er voedselbanken in bijna alle Nederlandse gemeenten. Bij de voedselbank kunnen arme mensen gratis eten halen. Het eten zit in dozen. Daar zit bijvoorbeeld brood, kaas, fruit en koek in.

voedselpakketten

Meer informatie

Wilt u meer weten over de voedselbanken? Of wilt u weten of er ook een voedselbank is bij u in de buurt? Kijk dan eens op de website van de voedselbank:

<https://voedselbankennederland.nl/>

woordenlijst:

arm	: Je hebt niet veel geld.
verdienen	: geld krijgen voor je werk.
de schuld	: Je moet geld terug betalen, bijvoorbeeld aan de bank.
genoeg	: niet te weinig
net genoeg	: bijna te weinig
de uitkering	: geld dat je krijgt van de regering, bijvoorbeeld als je geen werk hebt
het gezin	: vader, moeder en kinderen
de gemeente	: een stad, of een paar dorpen samen

de doos

:

Hoeveel keer?

altijd	:	elke keer
meestal	:	de meeste keren
vaak	:	veel keren
soms	:	niet veel, een paar keer
nooit	:	helemaal niet, niet één keer

Vandaag

Gisteren

is	:	was
vinden	:	vonden
beginnen	:	begonnen
krijgen	:	kregen

Oefening 1

1. Zijn er volgens de tekst meer of minder arme mensen dan vroeger in Nederland?

- A Meer.
- B Minder.

2. Waarom zijn sommige mensen arm?

- A Ze hebben een laag salaris.
- B Ze hebben geen werk.
- C Ze hebben schulden.
- D Antwoord A, B en C zijn alle drie goed.

3. Wat kunnen arme mensen vaak niet meer betalen volgens de tekst?

- A. De huur.
- B. Kleren.
- C. Eten.

4. Wat krijgen arme mensen vaak van de regering?

- A Een uitkering.
- B Gratis eten.
- C Werk.

5. Wie is begonnen met de voedselbank?

- A De regering.
- B De supermarkten en winkels.
- C Twee mensen in Rotterdam.

6. Waar zijn nu voedselbanken?

- A In Rotterdam.
- B In de grote steden.
- C In bijna alle gemeenten in Nederland.

Oefening 2

Vul de goede woorden in:

voor een gezin – een uitkering - verdienen niet veel geld – net genoeg geld – hebben schulden

1. In Nederland wonen steeds meer arme mensen. Deze mensen _____ met hun werk.
2. Of ze kunnen geen werk vinden. Veel mensen _____.
3. Arme mensen hebben _____ om de huur te betalen. Ook kunnen ze soms nieuwe kleren kopen. Maar geld om eten te kopen, dat hebben ze niet altijd.
4. In Nederland krijgen arme mensen vaak _____. Dat betekent dat ze elke maand geld krijgen. Als iemand geen werk heeft, krijgt hij of zij een uitkering.
5. Maar een uitkering is niet altijd genoeg. Het is soms niet genoeg _____. En ook mensen die schulden moeten terugbetalen, hebben vaak te weinig geld.

gratis eten halen - hulp - in dozen - iedereen in Nederland – Nederlandse gemeenten

6. Daarom krijgen arme mensen ook _____ van de voedselbank. De eerste voedselbank in Nederland was in Rotterdam, in 2002.
7. Twee mensen, Sjaak en Clara Sies, vonden dat _____ te eten moet hebben. Daarom begonnen ze de voedselbank. Het eten kregen ze van supermarkten en winkels.
8. Nu zijn er voedselbanken in bijna alle _____.
9. Bij de voedselbank kunnen arme mensen _____.
10. Het eten zit _____. Daar zit bijvoorbeeld brood, kaas, fruit en koek in.

Oefening 3

Op welke plaats komen de zinnen in de tekst? Schrijf het goede nummer tussen de [ ]

- [ ] *Daar zit bijvoorbeeld brood, kaas, fruit en koek in.*
- [ ] *Maar geld om eten te kopen, dat hebben ze niet altijd.*
- [ ] *Dat betekent dat ze elke maand geld krijgen.*
- [ ] *Deze mensen verdienen niet veel geld met hun werk.*

De voedselbank helpt

In Nederland wonen steeds meer arme mensen.

_____ 1 _____

Of ze kunnen geen werk vinden. Veel mensen hebben schulden.

Betalen

Arme mensen hebben net genoeg geld om de huur te betalen. Ook kunnen ze soms nieuwe kleren kopen.

_____ 2 _____

Uitkering

In Nederland krijgen arme mensen vaak een uitkering.

_____ 3 _____

Als iemand geen werk heeft, krijgt hij of zij een uitkering.

Maar een uitkering is niet altijd genoeg. Het is soms niet genoeg voor een gezin. En ook mensen die schulden moeten terugbetalen, hebben vaak te weinig geld.

Voedselbank

Daarom krijgen arme mensen ook hulp van de voedselbank. De eerste voedselbank in Nederland was in Rotterdam, in 2002. Twee mensen, Sjaak en Clara Sies, vonden dat iedereen in Nederland te eten moet hebben. Daarom begonnen ze de voedselbank. Het eten kregen ze van supermarkten en winkels.

Nu zijn er voedselbanken in bijna alle Nederlandse gemeenten. Bij de voedselbank kunnen arme mensen gratis eten halen. Het eten zit in dozen.

_____ 4 _____

Oefening 4

Vul de goede woorden in:

De voedselbank helpt

In Nederland wonen s_____ meer arme mensen. Deze mensen verdienen niet veel geld met hun werk. Of ze kunnen geen werk vinden. Veel mensen hebben s_____.

Betalen

Arme mensen hebben n_____ genoeg geld om de huur te betalen. Ook kunnen ze soms nieuwe kleren kopen. Maar geld om eten te kopen, dat hebben ze niet altijd.

Uitkering

In Nederland krijgen a_____ mensen vaak een uitkering. Dat betekent dat ze elke maand geld krijgen. Als iemand geen werk heeft, krijgt hij of zij een u_____. Maar een uitkering is niet altijd genoeg. Het is soms niet genoeg voor een g_____. En ook mensen die schulden moeten terugbetalen, hebben vaak te weinig geld.

Voedselbank

Daarom krijgen arme mensen ook h_____ van de voedselbank. De eerste voedselbank in Nederland was in Rotterdam, in 2002. Twee mensen, Sjaak en Clara Sies, v_____ dat iedereen in Nederland te eten moet hebben. Daarom begonnen ze de voedselbank. Het eten kregen ze van supermarkten en winkels.

Nu zijn er voedselbanken in bijna alle Nederlandse g_____. Bij de voedselbank kunnen arme mensen g_____ eten halen. Het eten zit in dozen. Daar zit bijvoorbeeld brood, kaas, f_____ en koek in.

Meer informatie

Wilt u meer weten over de voedselbanken? Of wilt u weten of er ook een voedselbank is bij u in de b_____? Kijk dan eens op de website van de voedselbank:

<https://voedselbanknederland.nl/>

Antwoorden Leesteksten Niveau A1:

Tekst 1 - Meer Nederlanders ouder dan honderd jaar:

Oefening 1

1. A
2. B
3. C
4. A
5. C
6. B

Oefening 2

1. ouder dan 100 jaar	6. andere Europese landen
2. waren 2.225 Nederlanders	7. werden vroeger
3. dan mannen	8. niet meer zo
4. vrouwen gezonder leven	9. veel meer oude mensen
5. hebben meer stress	10. wonen

Oefening 3

[3] Dat komt omdat vrouwen gezonder leven.

[1] Dat is 124 mensen meer dan in 2016.

[5] Bijvoorbeeld in Griekenland, Portugal en Frankrijk.

[4] Maar dat is nu niet meer zo.

[2] Dat is dus veel minder.

Oefening 4

Steeds – waren – dan – geleden – ouder – veel - leven

Tekst 2 - Meer thuis werken:

Oefening 1

1. B
2. B
3. C
4. C
5. A
6. B

Oefening 2

1. Minder Nederlanders	6. is makkelijk
2. 's avonds	7. naar je werk
3. beginnen	8. <i>hebben een computer</i>
4. Steeds meer mensen	9. thuis werken
5. In 2017	10. minder vaak ziek

Oefening 3

- [3] Je hoeft niet in de auto naar je werk te rijden..
- [4] Met een computer kan je thuis werken.
- [1] Of mensen beginnen pas om 11 uur 's ochtends.
- [2] In 2017 werkten meer dan 3 miljoen mensen thuis.

Oefening 4

's ochtends – 's avonds – beginnen – thuis– makkelijk – hoeft – veel - vaak

Tekst 3 - Hoeveel water gebruiken we?:

Oefening 1

1. B
2. B
3. C
4. C
5. A
6. 2 liter
7. 1½ liter
8. 6 liter
9. A
10. B
11. ?

Oefening 2

1. gebruiken
2. emmers vullen
3. de wasmachine
4. poetsen
5. duur
6. betaalt

Oefening 3

1. emmers	[2]	poetsen
2. tanden	[5]	hand
3. gezicht	[1]	vullen
4. onder de	[3]	wassen
5. afwassen met de	[4]	douche

Oefening 4

- [3] Maar een gezin met 2 kinderen gebruikt veel water, en betaalt al 255 euro per jaar.
[2] Ook gebruiken we water om te koken, om tanden te poetsen en om schoon te maken.
[1] We gebruiken 125 liter water per dag.
[4] Hoeveel water gebruiken we voor wat we doen?

Oefening 5

gebruiken – vullen – koken – poetsen – duur – kost – gezin

Tekst 4 - Te weinig slaap:

Oefening 1

1. A
2. B
3. A
4. B
5. A
6. C

Oefening 2

1. slapen Nederlanders te weinig	7. gevaarlijk
2. ongeveer	8. moe zijn
3. nodig	9. in het verkeer
4. als zij opstaan	10. slapen Nederlanders extra lang
5. de rest	11. het tekort
6. Daardoor	

Oefening 3

- [3] Daardoor gaat het soms niet goed op hun werk.
- [1] Volgens onderzoekers slapen Nederlanders te weinig.
- [2] Daarom zijn Nederlanders soms al moe als ze opstaan.
- [4] Dan halen ze het tekort aan slaap een beetje in.

Oefening 4

slaap – weinig – uur – opstaan – niet – gevaarlijk – verkeer - slaap

Tekst 5 - Minder vrije tijd:

Oefening 1

1. C
2. C
3. B
4. A
5. B
6. B

Oefening 2

1. minder vrije tijd	6. omdat
2. drukker	7. Vroeger
3. lastig	8. sommige dingen
4. lang onderweg	9. het avondeten
5. we staan soms lang in de file	10. naar deze apparaten

Oefening 3

1. het druk	[4] spelen
2. boodschappen	[5] reizen
3. eten	[2] doen
4. met de kinderen	[6] staan
5. met de auto	[1] hebben
6. in de file	[3] koken

Oefening 4

[3] Vroeger was dat 13 uur per week.

[1] Soms is dat lastig, want het werk thuis moet wel gedaan worden:

[4] Dat komt vooral door internet en door de sociale media, zoals Facebook.

[2] Veel mensen reizen met de auto.

Oefening 5

vrije tijd – gezin – kinderen – reizen – staan – familie – vroeger – zoals – zitten

Tekst 6 - Meer Nederlanders zonder relatie:

Oefening 1

1. B
2. B
3. B
4. C
5. C
6. B

Oefening 2

1. Met Kerstmis	6. Na hun huwelijk
2. sommige mensen	7. een goede baan
3. noem je	8. tevreden
4. zonder relatie	9. gelukkig bent
5. komt dat	10. een goed leven

Oefening 3

1. op bezoek	[4] verdienen
2. thuis	[1] gaan
3. een relatie	[5] zijn
4. geld	[2] blijven
5. tevreden	[3] hebben

Oefening 4

- [3] Maar dat is niet altijd zo.
- [1] Want niet iedereen heeft een relatie.
- [2] Hoe komt dat?

Oefening 5

bezoek – samen – iemand – zonder – scheiden – baan – genoeg – even – gelukkig - zo

Tekst 7 - Hoogste berg opgeruimd:

Oefening 1

1. C
2. A
3. C
4. B
5. A
6. A

Oefening 2

1. De top	6. oude blikjes
2. de hoogste berg	7. lege
3. bijna 9000 meter hoog	8. nodig
4. wordt vaak beklommen	9. Zonder extra zuurstof
5. afval achter	10. een klimmer uit Japan

Oefening 3

1. de top	[2] hoog
2. bijna 9000 meter	[4] voedsel
3. afval	[1] van de berg
4. blikjes	[5] flessen
5. lege	[6] hebben
6. nodig	[3] achterlaten

Oefening 4

- [3] Zonder extra zuurstof kunnen ze dus niet goed ademhalen.
- [1] hij ligt in het land Nepal in Azië en is bijna 9000 meter hoog.
- [2] Ze nemen kapotte tenten en oude blikjes voedsel mee naar beneden.

Oefening 5

maand – berg – hoog – laten – ruimen – voedsel – lucht – ademhalen – geleden

Tekst 8 - Het klimaat in Nederland:

Oefening 1

1. A
2. C
3. B
4. C
5. A
6. A

Oefening 2

1. De gemiddelde temperatuur	6. valt
2. sneeuwen en vriezen	7. regent het harder
3. niet waar	8. veel droger
4. een beetje meer	9. problemen geven
5. In de hele wereld	10. sneller smelt
	11. lage landen

Oefening 3

1. de gemiddelde	[2] mensen
2. sommige	[4] 1900
3. 1,7 graden	[6] smelt
4. sinds	[1] temperatuur
5. het klimaat	[3] warmer
6. het ijs	[5] verandert

Oefening 4

[4] De zee wordt dus hoger.

[3] Dat kan problemen geven: er is dan misschien straks te weinig water, en ook te weinig voedsel.

[1] Maar dat is niet waar

[2] Maar als het regent, regent het harder: er valt meer water, soms in een korte tijd.

Oefening 5

koud – winter – altijd – waar – wereld – valt – soms – droger – smelt - hoger

Tekst 9 - Pesten op het werk:

Oefening 1

1. B
2. C
3. B
4. A
5. A
6. B

Oefening 2

1. te geloven	6. eenzaam
2. een beetje plagen	7. moeilijk te begrijpen
3. geen probleem	8. stoer zijn
4. dan een grapje maken	9. veranderen of verbeteren
5. komt vaak voor	10. vinden het vervelend

Oefening 3

1. moeilijk	[4] voelen
2. elkaar	[6] zeggen
3. een grapje	[5] zijn
4. zich eenzaam	[3] maken
5. stoer	[1] te geloven
6. vervelende dingen	[2] pesten

Oefening 4

- [3] Maar ze roddelen wel.
- [2] Meestal begint één persoon met het pesten van een collega.
- [4] Dat is moeilijk te begrijpen.
- [1] Dat is vaak geen probleem: je kunt er vaak samen met die collega om lachen.

Oefening 5

pesten – elkaar – erg – lachen – gemeen – vaak – meedoen – niemand – eenzaam – moeilijk
- vervelend

Tekst 10 - Een slang in de wc:

Oefening 1

1. A
2. B
3. C
4. A
5. B

Oefening 2

1. inwoner
2. geschrokken
3. vangen
4. riool
5. badkamer
6. Volgens

Oefening 3

[2] Andere bewoners hadden de slang al eerder gezien, in de wc in hun badkamer.

[1] Toch wist hij de slang van 3 meter te vangen.

[3] Maar een grote slang van 3 meter is wel bijzonder.

Oefening 4

inwoner – Toch – flatgebouw – eerder – Volgens – grote

Tekst 11 - Ogen van Nederlanders worden slechter:

Oefening 1

1. C
2. A
3. C
4. B
5. A
6. B

Oefening 2

1. moeite	6. ver weg
2. hoofdpijn	7. televisie kijken
3. gevaarlijk	8. dichtbij zijn
4. een soort oogarts	9. Vooral oude mensen
5. aan de hand is	10. hebben niets aan

Oefening 3

1. slecht	[3] krijgen
2. moeite hebben	[5] aan de hand is
3. hoofdpijn	[6] hebben een stok
4. het kan	[1] zien
5. wat er	[2] met kijken
6. blinde mensen	[4] gevaarlijk zijn

Oefening 4

[3] Deze mensen hebben bijvoorbeeld moeite met het lezen van een boek.

[4] Hun ogen werken helemaal niet meer.

[1] Je kunt daar hoofdpijn van krijgen.

[2] Deze mensen zijn bijziend.

Oefening 5

Steeds – krijgen – verkeer– soort – vertelt – kiezen – dichtbij – moeite – Andere – Vooral -
helemaal

Tekst 12 - Liefdesbrief voor alle Sabines:

Oefening 1

1. C
2. B
3. B
4. A
5. B
6. C

Oefening 2

1. ontvangen	6. durfde
2. leerde	7. Daarom
3. kwam	8. zocht
4. verliefd	9. waren
5. alleen	10. schreef

Oefening 3

1. een brief	[4] te vragen
2. een vrouw	[1] ontvangen
3. verliefd	[2] leren kennen
4. niet durven	[5] kijken
5. in de telefoongids	[3] worden

Oefening 4

- [2] Daarom besloot hij in de telefoongids van België te kijken.
- [3] Dat waren er 3700.
- [1] De man werd verliefd op haar.

Oefening 5

dezelfde – leerde – werd – wist – Haar – Daarom – voornaam – toen

Tekst 13 - De voedselbank:

Oefening 1

1. A
2. D
3. C
4. A
5. C
6. C

Oefening 2

1. verdienen niet veel geld	6. hulp
2. hebben schulden	7. iedereen in Nederland
3. net genoeg geld	8. Nederlandse gemeenten
4. een uitkering	9. gratis eten halen
5. voor een gezin	10. in dozen

Oefening 3

[4] Daar zit bijvoorbeeld brood, kaas, fruit en koek in.

[2] Maar geld om eten te kopen, dat hebben ze niet altijd.

[3] Dat betekent dat ze elke maand geld krijgen.

[1] Deze mensen verdienen niet veel geld met hun werk.

Oefening 4

steeds – schulden – net – arme – uitkering – gezin – hulp – vonden – gemeenten – gratis –
fruit - buurt

	Woorden	tekst	foto's	Betekenis
	's avonds	2		in de avond
	's middags	2		in de middag
	's ochtends	2		in de ochtend
	achterlaten	7		niet meenemen
het	afval	7		de rotzooi, dingen die je weggooit
	alleen	6		niet samen
	arm	12		Je hebt niet veel geld.
de	baan	6		werk
	beginnen	2		starten
	begrijpen	8		weten waarom dat zo is
	beklimmen	7		omhoog gaan op een berg
de	berg	7		
	besluit (besluiten)	11		denken: dát ga ik doen.
	bijziend	10		dingen goed zien die dichtbij zijn
	bijzonder	9		niet normaal
	botsen	4		tegen elkaar aan rijden
de	bril	10		
	daardoor	4		daarom
de	dierenbescherming	9		een organisatie die dieren helpt als ze ziek of in gevaar zijn.
de	doos	12		
	droog	8		het regent niet, er is geen water
het	druk hebben	5		veel dingen moeten doen
	durven	11		niet bang zijn

	eenzaam	8		helemaal alleen, zonder vrienden
				
de	emmer	3		deze emmer is vol met water)
de	file	5		een lange rij auto's die stilstaat of heel langzaam rijdt
	geld verdienen	6		geld krijgen door te werken
20				
jaar	geleden	1		20 jaar terug
	geloven	8		denken dat het waar is
	gelukkig	6		blij
	gemeen	8		slecht, heel vervelend
de	gemeente	12		een stad, of een paar dorpen samen
de	gemiddelde temperatuur	8		de temperatuur die je krijgt als je alle dagen bij elkaar neemt, de warme én de koude dagen, en dan kijkt wat precies 'het midden' is
	genoeg	12		niet te weinig
	geschrokken (schrikken)	9		bang worden omdat er iets vreemds gebeurt, of omdat je iets vreemds hoort
	gevaarlijk	4		niet veilig (het kan makkelijk fout gaan)
	gevaarlijk	10		niet veilig (het kan makkelijk fout gaan)
het	gezin	3		vader, moeder en kinderen
het	gezin	12		vader, moeder en kinderen
	gezond leven	1		goed leven en goed eten
je	hoeft niet	2		je moet niet
het	huwelijk	6		getrouwd zijn
	Kerstmis	6		een christelijk feest, op 25 en 26 december. 25 december is de geboortedag van Jezus.
	kiezen	10		zeggen welke bril je gaat nemen
het	klimaat	8		het weer in een land
				
	koken	3		eten maken
het	komt vaak voor	8		het gebeurt vaak
	lastig	5		moeilijk, vervelend, een probleem
	leeg, lege	7		niet vol, met niets er in.
	makkelijk	2		niet moeilijk
	Manchester	9		een stad in Engeland
de	medewerker	9		iemand die daar werkt
	minder	2		niet zo veel als eerst

	minder vaak	2		niet zo vaak (niet zo veel keer)
	moe	4		
	moeite hebben	10		het is moeilijk
	net genoeg	12		bijna te weinig
	niet erg duur	3		het kost niet veel geld
	nodig hebben	7		moeten hebben, niet zonder kunnen
	onderweg zijn	5		reizen (met de auto, trein of bus)
	onderzoekt	10		controleert, kijkt hoe goed of slecht je ogen zijn
het	ongeluk	4		als iets fout gaat, bijvoorbeeld als 2 auto's botsen
	ongeveer	8		niet precies; soms een beetje meer, soms een beetje minder
	ongeveer	4		niet precies
	ontvangen	11		krijgen
	opruimen	7		schoonmaken, het afval weghalen
	opstaan	4		uit bed komen
	ouder dan 100 jaar	1		meer dan 100 jaar (bijvoorbeeld 101, 102 of 103)
het	oudst	1		het meest oud
	pas om 11 uur	2		11 uur is laat
	pesten	8		gemeen (heel vervelend) doen naar een ander
	plagen	8		grapjes maken over iemand
	populair	8		dat iedereen je leuk vindt
	reizen	5		naar iets toe gaan of rijden
een	relatie hebben	6		een partner hebben, een man of vrouw hebben
de	rest van de dag	4		het andere deel, de andere uren
het	riool	9		de buizen van de wc
	roddelen	8		slecht over iemand praten
	scheiden	6		een man en vrouw die getrouwd zijn gaan uit elkaar
de	schuld	12		Je moet geld terug betalen, bijvoorbeeld aan de bank.
	sinds 1900	8		vanaf het jaar 1900 tot nu
het	slachtoffer	8		een persoon waarmee iets slechts gebeurt (bijvoorbeeld pesten, of een ongeluk)

de slang 9

het ijs smelt 8
sommige 8
stoer zijn 8

het ijs wordt weer water (omdat het warmer wordt)
niet veel, maar wel een paar
laten zien dat je de beste bent, dat je voor niemand bang bent

de stok 10

tanden poetsen 3

je tanden schoonmaken

tekort 4
het tekort inhalen 5
de telefoongids 11

te weinig, niet genoeg
het tekort kleiner maken
het telefoonboek, een groot boek met alle namen en telefoonnummers

de tent 7

tevreden met hun leven 6
de top 7
de uitkering 12
uitschelden 8

ze vinden hun leven goed
het hoogste punt van een berg
geld dat je krijgt van de regering, bijvoorbeeld als je geen werk hebt
gemene woorden tegen iemand zeggen (bijvoorbeeld 'idiot', 'klootzak', 'stomme trut')

veranderen 8
veranderen 8
verbeteren 8
verdienen 12
het verkeer 10
verziend 10

anders worden
anders maken
beter maken
geld krijgen voor je werk.
de auto's, bussen, motoren, scooters en fietsen op straat
dingen goed zien die ver weg zijn

het	voedsel	7		eten
	voelen	10		met je handen iets aanraken, bijvoorbeeld als je wilt weten of het hard of zacht, of warm of koud is
	volgens onderzoekers	4		dat zeggen onderzoekers (mensen van de universiteit)
de	volwassene	8		een man of een vrouw boven 18 jaar
de	vrije tijd	5		tijd voor jezelf
	vrijgezel	6		iemand zonder (vaste) relatie
	vroeger	1		niet nu, maar lang geleden (lange tijd terug)
	vullen	3		vol maken
	wat er aan de hand is	10		wat het probleem is
	wat is het verschil	8		wat is anders, wat is niet hetzelfde
	water gebruiken	3		iets doen met water
de	weg	5		de straat

de wereld 1

alle landen en zeeën

wist (weet) te vangen 9
zonder relatie 6

het lukte hem, hij probeerde het en het ging goed
je hebt geen relatie

de zuurstoffles 7

